

РЕЙ БРЕДЪРИ ИМАМ ШОКОЛАДЧЕ ЗА ТЕБ!

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Всичко започна с аромата на шоколад.

В един задушен късен юлски следобед отец Моли дремеше в изповедалнята в очакване на каещи се.

Къде ли са се изгубили всички, чудеше се той. Огромни потоци грях се спотайваха зад топлите дъждовни струи. И защо не текат насам?

Размърда се и примигна.

Днешните грешници се движеха толкова бързо с автомобилите си, че виждаха старата църква като духовно петно. А него самия? Като древен акварелен свещеник, затворен вътре и бързо избледняващ.

Още пет минути и стига, помисли си той. Не изпитваше паника, а нещо като тих срам и отчаяние, което те кара да отпуснеш рамене.

От другата страна на решетката се чу шумолене.

Отец Моли бързо се надигна.

През решетката се промъкна аромат на шоколад.

Господи, помисли си той. Някой момък с малката си кошничка грехове, ще ги разтовари и ще си иде. Какво пък...

Старият свещеник се наведе към решетката, където все още витаеше приятната миризма и откъдето трябваше да прозвучат думите.

А тях ги нямаше. Нямаше „Прости ми, отче, защото съгреших...“

А само странни миши звуци... *дъвчене!*

Грешникът от другата страна, Господ да зашие устата му, седеше и набиваше шоколад!

— Не! — прошепна свещеникът сам на себе си.

Стомахът му събра информацията и закъркори, напомняше му, че не е ял нищо от сутринта. Заради някакво отдавна забравено прегрешение се бе заковал на праведна диета през целия ден. А сега — *това!*

Дъвченето на съседа продължаваше.

Стомахът на отец Моли изръмжа. Той се наведе към решетката, затвори очи и викна:

— Престани!

Мишите звуци престанаха.

Ароматът на шоколад отшумя.

— Точно заради това дойдох, отче — произнесе млад мъжки глас.

Свещеникът отвори едно око, за да разгледа сянката зад преградата.

— Заради *какво* по-точно си дошъл?

— Заради шоколада, отче.

— Заради *кое*?

— Не се сърдете, отче.

— Да се сърдя ли? По дяволите, кой се сърди?

— Вие, отче. Вече съм проклет и изгорен на клада, преди да съм започнал, ако мога да съдя по гласа ви.

Свещеникът се облегна в скърцащия кожен стол, избърса потта от челото си и се отърси.

— Да, да. Денят е горещ. Трудно се сдържам. То по принцип трудно се сдържам.

— По-късно ще се разхлади, отче. Ще се оправите.

Старият свещеник погледна преградата.

— Кой тук се изповядва и кой е изповедникът?

— Разбира се, че вие, отче.

— Тогава почвай!

Гласът заговори забързано:

— Усетихте ли аромата на шоколад, отче?

Стомахът на свещеника тихо отговори вместо него.

И двамата се заслушаха в печалния звук.

— Е, отче, да си кажа правичката, аз бях и все още съм... шоколаден наркоман.

Стари огънове пламнаха в очите на свещеника. Любопитството се превърна в хумор, после със смях отново стана любопитство.

— И *затова* ли си дошъл да се изповядаш?

— Да, сър. Тоест, отче.

— Не си дошъл, защото си пожелал сестра си или си замислил прелюбодеяние, или пък защото водиш епична война с мастурбацията?

— Не, отче — разкайно рече гласът.

Свещеникът улови верния тон.

— Така-така, всичко е наред. Ще се пребориш. Честно казано, ти си голямо облекчение. До гуша ми е дошло от кръшкаци мъже, самотни жени и боклуците, които четат по книгите и пробват във водни легла, и потъват с приглушени викове, когато проклетите легла

започнат да текат и всичко пропада. Давай. Заинтригува ме. Продължавай.

— И тъй, отче, през последните десет или дванайсет години всеки ден изяждам по половин до едно кило шоколад. Просто не мога да го откажа, отче. Станал е алфата и омегата на живота ми.

— Подозирам, че страдаш от ужасни гнойни пъпки, акне и циреи.

— Страдах. И *страдам*.

— И това не спомага за стройната ти фигура.

— Ако се облегна, отче, от изповедалнята нищо няма да остане.

Кабинката около тях заскърца и изстена от демонстрацията на невидимия грешник.

— Не мърдай! — викна свещеникът.

Стоновете спряха.

Свещеникът вече съвсем се събуди и се чувстваше чудесно. От години не се бе усещал толкова жив, с така щастливо и любопитно сърце и свежа кръв, достигаща до най-далечните ъгълчета на одеждите и тялото му.

Жегата изчезна.

Чувстваше се невероятно свежо. Някаква радостна възбуда пулсираше в китките и се надигаше в гърлото му. Наведе се едва ли не като любовник към решетката и поиска още.

— Момко, рядка птица си.

— И тъжна, отче. На двајсет и две съм, чувствам се използван, мразя се заради лакомията и искам да направя нещо по въпроса.

— Пробвал ли си да дъвчеш повече и да преглъщаш по-рядко?

— О, всяка вечер си лягам и си казвам — Господи, избави ме от вафлите, целувките с млечен шоколад и десертните блокчета. И всяка сутрин скачам от леглото и тичам до магазина не за алкохол, а за осем парчета „Нестле“ закуп! По обед вече имам диабетичен шок.

— Това е не толкова изповед, колкото медицински факт, доколкото разбирам.

— Докторът ми ме навиква, отче.

— Така и трябва.

— А аз не го слушам, отче.

— А би трябвало.

— Майка ми не ми помага особено, дебела е като свиня и е луда на тема сладко.

— Надявам се, че не си от онези, които на такава възраст живеят с родителите си?

— Мотая се, отче.

— Господи, трябва да има закон против мотаещи се в сянката на майките си момчета. Баща ви понася ли ви?

— Криво-ляво.

— А *той* как е с теглото?

— Сам се нарича Ъруин Големия. Има предвид размерите и теглото си, не друго.

— Значи като се наредите един до друг, запрещвате тротоара?

— И колело не може да мине, отче.

— А Христос е гладувал четирийсет дни в пустинята — промърмори свещеникът.

— Звучи като ужасна диета, отче.

— Ако знаех подходяща пустиня, щях да те заритам към нея.

— Заритайте ме, отче. Мама и татко не ми помагат, докторът и кльощавите ми приятели ми се подиграват, а аз оставам без пукната пара от ядене и без акъл от същото. Никога не съм си и помислял, че в крайна сметка ще дойда *тук*. Да ме прощавате, отче, но идването ми струваше доста усилия. Ако приятелите ми научат, ако мама, татко, лудият ми доктор научат, че в момента съм при *вас*... по дяволите!

Чу се уплашен тропот на крака, килване на много плът.

— Чакай!

Но тежката маса се изнесе от съседната кабинка.

Младежът изчезна със слонски тръс.

Остана единствено ароматът на шоколад — и казваше всичко без думи.

Горещината отново се стовари с пълна сила върху стария свещеник.

Наложи му се да излезе от изповедалнята — знаеше, че ако остане вътре, ще започне да ругае и ще му се наложи да тича при събрат да опрощава *неговите* грехове.

Господи, страдам от Докачливост, помисли си той. Колко пъти „Господи, помилуй“ се полагат за *това*?

А като се замисля, колко пък се полагат за хиляда тона (плюс-минус един) шоколад?

Върни се! — безмълвно извика той в пустото крило на църквата.

Не, няма да се върне. Никога няма да се върне, помисли си свещеникът. Прекалено силно го натиснах.

И ужасно потиснат тръгна към дома си да вземе хладна вана и да се разтрива с кърпа до безчувствие.

Мина ден, два, седмица.

Изнурителните обедни жеги отново докараха стария свещеник в състояние на потно и кисело като оцет настроение. Дремеше в изповедалнята или шумолеше с вестници в голата библиотека, поглеждаше навън към избуялата морава и си напомняше в близките дни да поразходи косачката. Но през повечето време се улавяше, че се дразни. Прелюбодействието се ширеше в тази страна, а мастурбацията бе неговата вярна прислужница. Поне така се разбираше от шепота в изповедалнята през дългите следобеди.

На петнайсетия ден на юли се улови, че зяпа две момчета, лениво каращи велосипеди и дъвчещи с пълна сила шоколадови десертчета.

През нощта се събуди с мисъл за „Пауър Хаус“, „Бейби Рут“, „Лъв Нест“ и „Крънч“.

Търпя, търпя, накрая стана, опита се да чете, захвърли книгата, прекоси тъмната църква, като си мърмореше нещо, застана пред олтара и отправи молба към Бог — нещо, което рядко му се случваше.

На следващия ден обичащият шоколад младеж най-сетне се появи отново.

— Благодаря ти, Господи — промърмори свещеникът, когато чу как дъските на изповедалнята скърцат като претоварен кораб под масивното му туловище.

— Какво? — прошепна младият глас от другата страна.

— Прощавай, не беше за теб — отвърна свещеникът.

Затвори очи и вдиша.

Сякаш портите на някаква шоколадена фабрика зееха широко отворени пред него и ароматът се разнасяше да промени света. От устата на отец Моли излетяха остри думи.

— Не биваше да идваш тук!

— Какво-какво, отче?

— Иди другаде! Не мога да ти помогна. Трябва ти специалист. Не. Не.

Старият свещеник с изумление слушаше как скритите му мисли сами излизат навън. Какво беше това — жегата, дългите дни и седмици в очакване на този маниак? Какво, *какво*? А устата му продължаваше да бълва.

— Тук за теб няма помощ! Не-не. *Иди* за помощ...

— В лудницата ли? — прекъсна го гласът — изненадващо спокоен, обмислящ избухването му.

— Да, да, Бог да ни е на помощ, при онези хора. При... психиатрите.

Последната дума беше съвсем невероятна. Наистина рядко му се случваше да я произнесе.

— Господи, отче, *те* пък какво разбират?

И какво ли наистина, помисли си отец Моли, на когото отдавна му бяха писнали глупавите им дрънканици, приказки за едно и също и врели-некипели. Ама че работа, защо ли не си сваля якичката и не си купя брада?

— Какво разбират ли, синко? — по-спокойно рече той. — Че защо, нали самите те твърдят, че всичко разбират.

— Съвсем като *Църквата* навремето ли, отче?

Мълчание. После:

— Между твърдението и знаенето има разлика — отвърна свещеникът толкова спокойно, колкото му позволяваше разтуптяното му сърце.

— А *Църквата* *знае*, нали така, отче?

— А ако не тя, то *аз* знам!

— Не се разгорещявайте отново, отче. — Младежът помълча и въздъхна. — Не съм дошъл да разисквам с вас колко ангела могат да се съберат на върха на игла. Да започна ли да се изповядвам, отче?

— Крайно време беше! — Свещеникът се овладя, облегна се назад, затвори сладко очи и добави: — Е?

И гласът от другата страна, с езика и дъха на дете, в който се долавяше привкусът на завити в станиол целувки и мед, под впечатлението от неотдавна погълнатите сладки и съвсем пресни спомени за пиршества с „Кедбъри“, започна да описва живота си — как става сутрин, как живее и как си ляга с швейцарски деликатеси и

пенсилвански изкушения, как можеш да сдъвчеш шоколадовата обвивка на десертче „Кларк“ и да оставиш карамела и бисквитата за последно. Затова как душата се моли, езикът настоява, стомахът приема и кръвта танцува под напора на „Пауър Хаус“, обещанията на „Лъв Нест“, полета на „Бътърфингър“, но най-важното от всички бе сладкият африкански шепот на черен шоколад между устните, шоколад, оцветяващ венците, изпълващ с благоухание небцето, така че насън мърмориш на езиците на Конго, Замбези и Чад.

Минаваха дни и седмици и колкото повече говореше гласът, и колкото повече слушаше свещеникът, толкова по-лек ставаше товарът от другата страна на решетката. Отец Моли знаеше и без да вижда, че плътта около този глас започва да се топи. Походката не бе тъй тежка. Изповедалнята не протестираше уплашено, когато тялото се наместваше в съседната кабинка.

Защото макар младият глас и носителят му да бяха там, ароматът на шоколад започна да отслабва и почти изчезна.

Това бе най-чудесното лято, което бе преживявал старият свещеник.

Веднъж преди години, когато бе съвсем млад, му се случи нещо много подобно по свой странен и особен начин.

Едно момиче на не повече от шестнайсет, ако се съдеше по гласа ѝ, идваше да шепне всеки ден от началото до края на лятната ваканция.

През цялото дълго лято шепотът и милият ѝ глас събуждаха у него трепет, ако подобно нещо беше възможно у свещеник. Изслушваше я в юлското ѝ увлечение, в августовската лудост, в септемврийското прощаване с илюзиите. И когато през октомври тя си тръгна завинаги, обляна в сълзи, му се искаше да извика: Остани, остани! Омъжи се за мен!

Но нали съм слуга на Христовите невести, прошепна му друг глас.

И онзи съвсем млад свещеник не бе изтичал навън в потока на света.

А сега, към шейсетте, младата душа в него въздъхна, размърда се, спомни си, сравни стария изтъркан спомен с новата донякъде смешна и същевременно тъжна среща със заблудената душа, чиято любов не бе лятно безумие по момичета в подлудяващи бански, а по шоколад, тайно развит и набързо ометен.

— Отче — рече един късен следобед гласът. — Лятото беше чудесно.

— Странно, че го казваш — отвърна свещеникът. — И аз си го мислех.

— Отче, трябва да призная нещо наистина ужасно.

— Мисля, че вече нищо не може да ме ужаси.

— Отче, аз не съм от вашата епархия.

— Няма страшно.

— И, отче, простете ми, но...

— Продължавай.

— Дори не съм католик.

— *Какво!*

— Дори не съм католик, отче. Нима не е ужасно?

— Ужасно?

— Искам да кажа, че наистина съжалявам. Ако желаете, отче, ще се кръстя, за да оправя нещата.

— Да се кръстиш ли, идиот такъв? — развика се свещеникът. — Късно е за това! Знаеш ли какво направи? Имаш ли представа в какви дълбини на падението си се хвърлил? Отнемаш ми времето, мъчиш ми ушите, побъркваш ме, молиш за съвет, имаше нужда от психиатър, спореше с религията, критикува папата, ако си спомням правилно — а аз *наистина* си спомням, — пропиля ми три месеца, осемдесет или деветдесет дни, а сега искаш да се кръстиш и да „оправиш нещата“?

— Ако нямате нищо против, отче.

— Нищо против! Нищо против! — викна свещеникът и изпадна в десетсекундна апоплексия.

Беше готов да отвори вратата и да сграбчи този безбожен престъпник за шията. И точно тогава...

— Всичко това изобщо не беше напразно, отче — произнесе гласът зад решетката.

Свещеникът притихна.

— Защото, отче, Бог да ви благослови, вие ми помогнахте.

Свещеникът съвсем притихна.

— Да, отче, наистина Бог да ви благослови, помогнахте ми неимоверно много и съм ви страшно признателен — прошепна гласът. — Не попитахте, но не се ли досещате? Няма да повярвате колко съм

свалил. Четирийсет, че и повече килограма. Благодарение на вас, отче. Отказах се. Отказах се. Поемете дълбоко дъх. Вдишайте.

Свещеникът го направи против волята си.

— Усетихте ли нещо?

— Нищо.

— Нищо, отче, нищо! Няма го вече. Аромата на шоколад, а с него и шоколада. Няма го. Няма го. Свободен съм.

Старият свещеник седеше, без да знае какво да каже. Усети особен сърбеж около клепачите.

— Свършихте Христовата работа, отче, но и сам много добре го знаете. Той е вървял по света и е помагал. Вие вървите по света и помагате. Когато падах, вие ми протегнахте ръка, отче. И ме спасихте.

Тогавя стана най-невероятното.

Отец Моли усети как се просълзява. Сълзите препълниха очите му. Потеккоха по бузите. Събраха се по плътно стиснатите устни и той ги отпусна, и сълзите закапаха от брадичката му. Не можеше да ги спре. Просто си течаха и течаха като пролетен дъжд след седем години засуха. А той, изпълнен с благодарност, танцуваше под капките.

Чу някакви звуци от другата страна на преградата и макар да не бе сигурен, усети, че и там някой плаче.

И двамата седяха в ухаещия на тамян полумрак, докато грешният свят летеше с бясна скорост по улиците — двама души от двете страни на крехка решетка, в късния следобед в края на лятото, и плачеха.

Накрая се успокоиха.

— Добре ли сте, отче? — развълнувано попита гласът.

— Чудесно — отвърна свещеникът със затворени очи. —
Благодаря.

— Мога ли да направя нещо, отче?

— Вече го направи, синко.

— Имам предвид... за кръщаването ми. Наистина.

— Няма значение.

— Има значение. Ще се кръстя. Макар да съм евреин.

От гърдите на отец Моли се изтръгна нещо като смях.

— Каквооо?

— Евреин, отче. Но ирландски евреин, ако това ще помогне.

— О, да! — ревно старият свещеник. — Ще помогне, ще помогне!

— Какво му е смешното, отче?

— Не знам, но е смешно, ужасно смешно!

И избухна в такъв смях, че на очите му отново избиха сълзи, а те го накараха да се разсмее още повече, докато всичко не се смеси в един могъщ рев. Църквата отекна от пречистващите звуци. И наред всичко това знаеше, че утре ще разкаже всичко това на епископ Кели, своя изповедник, и ще бъде опростен. Църквата се пречиства не само от сълзите на скръбта, но и от чистата свежа метла на прощаването на себе си и на другите, дадена от Бог единствено на човека и наречена смях.

Мина дълго време, преди взаимните им викове да утихнат — младежът също бе спрял да плаче и се бе развеселил, и църквата се тресеше от смеха на двамата души, които само преди минута бяха тъжни, а сега преливаха от радост. Подсмърчането бе спряло. Веселието отекваше в стените като птици, мъчеци се да излязат на свобода.

Накрая смехът отслабна. Двамата седяха и бършеха сълзи, невидими един за друг.

После, сякаш светът усети, че е време за смяна на настроението и декора, през отворената врата в църквата повя вятър и домъкна между скамейките пожълтели листа. Прашният въздух се изпълни с дъха на есен. Лятото наистина си беше отишло.

Отец Моли погледна към вратата, вятъра и листата и изведнъж му се прииска да полети с тях. Душата му настояваше за изход, а изход нямаше.

— Тръгвам си, отче.

Старият свещеник се изправи в стола.

— Имаш предвид до следващия път.

— Не, отче. Заминавам. За последен път идвам тук.

Не можеш да го направиш! — за малко да изкреци свещеникът.

Но вместо това попита възможно най-спокойно:

— Къде заминаваш, синко?

— О, по цял свят, отче. На много места. Преди винаги се страхувах. Никъде не ходех. А сега, след като отслабнах, тръгвам. Чакаат ме много места, ще си намеря нова работа.

— Колко време няма да те има, момко?

— Година, пет, може и десет. Тук ли ще бъдете след десет години, отче?

— Ако даде Бог.

— Е, ако мина през Рим, ще купя нещо малко и ще помоля папата да го освети, а когато се върна, ще ви потърся.

— Ще го направиш ли наистина?

— Да. Прощавате ли ми, отче?

— За какво?

— За всичко.

— Вече си простихме, мило момче, а това е най-доброто, което могат да сторят хората един за друг.

От другата страна се чу съвсем тихо мърдане на крака.

— Тръгвам, отче. Вярно ли е, че „сбогом“ означава „Бог с теб“?

— Точно това означава.

— Е, тогава наистина Бог с теб, отче.

— И с теб, момко.

И кабинката отгатак преградата изведнъж опустя.

Младежът си бе отишъл.

Много години по-късно, когато отец Моли бе наистина много остарял и все го караше на сън, се случи едно последно събитие, което изпълни живота му. Един късен следобед дремеше в изповедалнята и слушаше как дъждът вали навън, и изведнъж усети странен и познат аромат и отвори очи.

От другата страна на решетката нежно се промъкна аромат на шоколад.

Изповедалнята изскърца. От другата страна някой се мъчеше да намери подходящите думи.

Старият свещеник се наведе напред с разтуптяно от изненада и вълнение сърце.

— Да?

— Благодаря — прошепна най-сетне някой.

— Моля?...

— Беше преди много време — каза шепотът. — Вие ми помогнахте. Дълго ме нямаше. Тук съм само за един ден. Видях църквата. Благодаря. Това е всичко. Подаръкът ви е в кутията за пожертвования. Благодаря.

Някой се отдалечи тичешком.

За първи път през целия си живот свещеникът изскочи от изповедалнята.

— Чакай!

Но невидимият мъж изчезна. Висок или нисък, дебел или тънък — нямаше начин да разбере. Църквата бе празна.

Спря в сумрака до кутията за пожертвования, поколеба се, после бръкна вътре. Там намери голямо блокче шоколад за осемдесет и девет цента.

Някой ден, отче, ще ви донеса подарък, осветен от папата — прошепна отдавна забравен глас.

Това? Това? Старият свещеник повъртя блокчето в треперещите си ръце. А защо не? Какъв по-добър подарък от този?

Видя как е станало всичко. Един летен обед пет хиляди души се потят и блъскат в прахта пред Кастел Гандолфо, а папата маха и благославя от време на време от балкона си. И изведнъж сред цялата суматоха, сред морето ръце и глави високо се вдига една самотна дръзка ръка...

И в нея блести увитият в сребро великолепен шоколад.

Старият свещеник кимна, без изобщо да се учудва.

Заклучи шоколада в едно специално чекмедже в кабинета си и от време на време, години по-късно, когато жегата покриваше прозорците и отчаянието се просмукваше през процепите на вратата, отиваше зад олтара, вадеше шоколада и отхапваше съвсем мъничко парченце.

Не, това не бе светата нафора, не бе тялото Христово. Но беше живот. И този живот бе негов. И от време на време, в не много честите, но и не много редки моменти, когато отхапваше мъничко, той бе (благодаря ти, Господи) тъй невероятно сладък...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.